

KEMAL ATATÜRK VE MİLLÎ EĞİTİM

“Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir,,

M. Kemal Atatürk, asrımızın dünya çapında büyük Türk devlet adamı olarak tarihe mal olmuştur. O'nun için Türk milleti büyük bir Anıt kurdu. Mimarı, mühendisi, kalfası ve işçisi Türk olan bir heyetin vücuda getirdiği kabre, O'nun aziz naşı, yurdun her tarafından gelen toprakların karıştığı Ankara'nın hâkim bir tepesine, ebedî istirahatı için gömülüyor.

O'nun fanî bir insan olarak ölümünün üzerinden onbeş yıl geçti ve Türk milleti her yıl, Gazi M. Kemal'in milleti için yaptığı eserleri anmayı, bu yıl dönümlerini yeni bir vesile addetti.

Türk gençliğinin devrimci basın organı olan dergide, bu vesile ile, bir yazı istendiği vakit, O'nun Türk gençliğine örnek olabilecek hasletlerinden ve bilhassa fikirlerinden bazılarını kaydetmek istedim.

Şüphe yok ki, M. Kemal Atatürk'ün doğuştan gelen zekâ ve dehâsı, üstün bir kudret ifade etmektedir. Ancak O, bu irsî kabiliyetlerini, muntazam ve sıkı bir tahsil ile tamamladığı için, bu hasletlerini en verimli sahalarda tatbik mevkiine koymuştur. O, daima şunu tekrar ederdi.

“Bir çocuğun, normal tahsil kademelerinden geçerek, yetişmiş olması şarttır”. Bunu, kendisinin tahsil hayatında yerine getirmiş olmasını, daima şükranla anmıştır.

O, hocalarını saygı ve minnetle anar ve hayatta olanlara rastladıkça, onlara en büyük saygıyı gösterirdi. Bilhassa kendisine, Askerî Akademide Kurmay sınıflarında iken hocalarının, iyi ve arkadaş muamelesi yapmış olanların hâ-

tıralarını ve o zamanlar kendi üzerinde bıraktığı müspet tesirleri, daima şükranla tekrar etmiştir.

Hocalık mesleğimde bana ilk tavsiyesi şu olmuştur: “Talebe, her ne yaşta ve sınıfta olursa olsun, onlara geleceğin büyükleri nazariyle bakacak ve öyle muamele edeceksin.”

Umumiyetle M. Kemal Atatürk, çalışma hayatında yorulmaz bir kudrete malikti. O’nun için okumak, en büyük bir ihtiyaçtı. Yabancı dillerden Almancayı anlamakla beraber, iyi bildiği Fransızcada yazılmış eserleri okumayı tercih ederdi. O’nun dikkatle okuduğu kitapları, siz okuyacak olursanız işaretlemiş olduğu şekilleri bilmiş olursanız, kitabın bütün enteresan taraflarının belirtildiği meydana çıkar. Tarihî kitapları, daima harita ile takibederek okur ve muharebeler için ayrıca krokiler çizerdi. En çok okumasını sevdiği mevzular: Tarih, hukuk, sosyoloji, ekonomi ve sanat meseleleri idi. Roman az okurdu, fakat şiirden hoşlanır ve onları asıl şairlerinden ve güzel okuyan edip arkadaşlarından dinlemesini severdi.

O’nun en çok uğraştığı mevzulardan biri, Millî Eğitim ve kültür işlerine ait idi. Hattâ bazı zamanlar:

“Eğer Cumhurreşisi olmasam, Maarif vekilliğini almak isterdim” derdi.

Mektep programlarıyla bizzat meşgul olur, okutulan kitapları gözden geçirir ve bilhassa tarih derslerinin millî şuuru yükselteceğine inanır ve Türklük âleminin tarihini bir bütün olarak, medeniyet unsurlarına daha çok önem verilerek incelenmesini ve okutulmasını isterdi.

O, Türk büyüklerinden Alparslanlar, Fatihler, Yavuz ve Kanunîler’in hayranı olmakla beraber bizzat medeniyet eserleri vücade getirmiş olan Mimar Sinanlar ve Pirî Reislere de ayrı değer verirdi. Çünkü devlet başında, ordular idare etmiş şahsiyetler, tarihte Türk şanını ne kadar yükseltmişlerse, diğerleri de Türk dünyasına ölmez eserler vermişlerdir

Atatürk, Her devride Türk medeniyet yapısına hizmet eden, her ferdin değerini takdir etmenin zarurî olduğu esas prensipini kabul etmiştir.

O, 1935 yılında Türk Tarih Kurumu'na hitaben diyor ki: "Sinan'ın heykelini yapınız".

Evet, birgün Türk yurdunun güzel şehirleri, her sahada ün salmış Türk büyüklerinin anıtlarını, heykellerini, milletin bir kadirşinaslığı olarak dikmelidir. Bu büyükleri örnek alacak ve daha üstün eserler meydana getirecek, gençlerimiz gelecek nesillerimizin değerleri arasında yeralacaklarına şüphe var mıdır?

M. Kemal Atatürk, bu ideallerin tahakkukunu daima millî eğitime ve kültür sahasındaki ilerlemeye bağlamıştır. Bu fikri teyideden, 1 Kasım 1937, de Büyük Millet Meclisini açış nutkunda diyor ki :

"Büyük dâvamız, en medenî ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmekteir. Bu, yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde temelli bir inkılâp yapmış olan büyük Türk milletinin dinamik idealidir. Bu ideali en kısa bir zamanda başarmak için fikir ve hareketi beraber yürütmek mecburiyetindeyiz. Bu teşebbüste başarı ancak, türeli bir plânla ve en rasyonel tarzda çalışmakla mümkün olabilir. Bu sebeple, okuyup yazma bilmiyen tek vatandaş bırakmamak, memleketin büyük kalkınma savaşının ve yeni çatısının istediği teknik elemanları yetiştirmek, memleket dâvalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak, nesilden nesile yaşatacak, fert ve kurumları yaratmak, işte bu önemli umdeleri en kısa zamanda temin etmek kültür vekâletinin üzerine aldığı büyük ve ağır mecburiyetlerdir.

İşaret ettiğim umdeleri Türk gençliğinin dimağında ve Türk milletinin şuurunda daima canlı bir halde tutmak Üniversitelerimize ve yüksek okullarımıza düşen başlıca vazifedir."

On altı yılın derniliklerinde Gazi M. Kemal Atatürk tarafından söylenen bu sözlerin, bugün tekrarlanması bu fikirlerin daima canlılıkla tahakkukunu temenni etmek için bir vesiledir.

"Devrim Gençliği Dergisi" Cilt, III.

Sayı 17, Kasım, 1953, Ankara